

REGULAMIN
SĘDZIÓW
PZN

Kraków
2023

POLSKI ZWIĄZEK NARCIARSKI

WYDZIAŁ SĘDZIOWSKI

REGULAMIN SĘDZIÓW

Zatwierdzony na zebraniu Prezydium
Wydziału Sędziowskiego w dniu 04.07.2016 r.

Wydanie poprawione w 2023r.

KRAKÓW 2016

Spis treści

280	REGULAMIN SĘDZIÓW NARCIARSKICH.....	5
281	Sprawy sędziowskie	5
282	Sędziowanie	5
283	Stopnie sędziowskie.	5
284	Nadawanie stopni sędziowskich	5
285	Upoważnienie do sędziowania.....	7
286	Specjalizacje	8
287	Egzaminy i kursy.....	10
288	Komisje egzaminacyjne.	11
289	Ewidencja sędziów, licencje.	11
290	Prawa sędziego	12
291	Obowiązki sędziego.	12
292	Wyznaczanie i powoływanie sędziów.....	13
293	Kary.....	14
294	Spory.....	14
295	Wydawanie licencji sędziowskich i zaświadczeń.....	14
296	Skreślenie z listy sędziów.	15
297	Kontrole i instruktaż.	15
298	Różne.....	16

Wykaz skrótów

PZN	Polski Związek Narciarski
FIS	Międzynarodowa Federacja Narciarska
WS	Wydział Sędziowski
KS	Komisja Sędziowska
OZN	Okręgowy Związek Narciarski
ZW	Związek Narciarski (Okręgowy)
IWO, ICR	przepisy międzynarodowe (j.niemiecki, j.angielski)
NRS	Narciarski Regulamin Sportowy
O	specjalizacja w orzekaniu skoków
U1, U2	specjalizacja w ustawianiu tras zjazdowych
DT, as. DT	delegat techniczny, asystent DT
BZ	kierownik biura zawodów
KZ	kierownik zawodów
SNZ	snowboard zjazdy
SNF	snowboard freestyle

280 REGULAMIN SĘDZIÓW NARCIARSKICH

281 Sprawy sędziowskie

Wszystkimi sprawami sędziowskimi w Polskim Związku Narciarskim kieruje Wydział Sędziowski PZN (WS).

282 Sędziowanie

Do sędziowania w zawodach narciarskich upoważnieni są wyłącznie sędziowie narciarscy licencjonowani, mianowani zgodnie z postanowieniami niniejszego Regulaminu.

283 Stopnie sędziowskie.

Stopnie sędziowskie są następujące:

- a. sędzia kandydat
- b. sędzia klubowy
- c. sędzia okręgowy
- d. sędzia związkowy
- e. sędzia międzynarodowy

284 Nadawanie stopni sędziowskich

284.1 Prawo nadawania stopni sędziowskich mają:

- a. Wydział Sędziowski – wszystkich stopni
- b. Komisja Sędziowska PZN – do stopnia związkowego
- c. Komisje Sędziowskie OZN/ZW - stopnie kandydata, klubowego i okręgowego.

284.2 Sędzią PZN może zostać narciarz (narciarka), snowboardzista (snowboardzistka), który ukończył 18 lat i posiada nieposzlakowaną przeszłość oraz spełni warunki:

- a. weźmie udział w kursie sędziowskim
- b. złożył egzamin sędziowski z wynikiem pozytywnym
- c. złoży wniosek o nadanie licencji sędziego wraz z załącznikami
- d. uzyska licencję Sędziego PZN

284.2.1 Komisja Sędziowska OZN/ZW może wyjątkowo wyrazić zgodę na obniżenie warunku dotyczącego wieku do

ukończonych 16 lat, ale awans na sędziego klubowego posiadającego licencję wymaga ukończonych 18 lat.

284.2.2 Górny wiek pracy sędziego wynosi 70 lat.

284.2.3 Górny wiek pracy Delegatów Technicznych wynosi 65 lat.

284.2.4 Na wniosek Komisji Sędziowskiej uprawnienia sędziego i delegata mogą zostać przedłużone o rok.

284.3 Warunki uzyskania poszczególnych stopni sędziowskich:

- a. stopień sędziego **kandydata** – po zdaniu z wynikiem pozytywnym egzaminu teoretycznego, poprzedzonego kursem dla kandydatów – sędzia otrzymuje zaświadczenie
- b. stopień sędziego **klubowego** – po sędziowaniu co najmniej 3 zawodów w ciągu roku i wykazaniu na nich praktycznej znajomości sędziowania, ukończeniu seminarium licencyjnego – sędzia otrzymuje licencję.
- c. stopień sędziego **okręgowego** – po sędziowaniu co najmniej 15 dni i po zdaniu egzaminu na sędziego okręgowego, poprzedzonego szkoleniem organizowanym za zgodą Wydziału Sędziowskiego PZN.
- d. stopień sędziego **związkowego** – posiadanie wszechstronnej praktyki sędziowskiej, pełnienie funkcji kierownika zawodów szczebla OZN/ZW, po co najmniej 3 letnim stażu w stopniu sędziego okręgowego, po sędziowaniu w ostatnich trzech sezonach co najmniej 8 dni, po zdaniu egzaminu na stopień sędziego związkowego, poprzedzonego szkoleniem organizowanym przez Wydział Sędziowski PZN.
- e. stopień sędziego **międzynarodowego** – posiadanie stopnia sędziego związkowego co najmniej od 5 lat, szkolenie sędziów na seminariach w ostatnich 3 sezonach, po sędziowaniu w ostatnich 3 sezonach co najmniej 5 dni, udział w sędziowaniu co najmniej 2 zawodów centralnych w ostatnich 3 sezonach

minimum 5 dni, co najmniej średniej znajomości języka angielskiego, złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu poprzedzonego szkoleniem organizowanym przez Wydział Sędziowski PZN.

- 284.4 Sędziami „**Jubilatami**” są sędziowie, którzy mają nieprzerwany staż sędziowski 20 lat Sędziowie Jubilaci, aktywni, mający staż 20 letni otrzymują odznakę złotą i dyplom gratulacyjny z Wydziału Sędziowskiego PZN. Wnioski umotywowane składają Komisje Sędziowskie Okręgów, Związków do Wydziału Sędziowskiego PZN.
- 284.5 Sędzią „**Honorowym**” może zostać sędzia wybitnie zasłużony, który zaprzestał działalności sędziowskiej. Tytuł sędziego „Honorowego” nadaje Zarząd PZN na wniosek Wydziału Sędziowskiego PZN. Odpowiednie materiały dostarczają Komisje Sędziowskie OZN/ZW do Wydziału Sędziowskiego PZN.
- 284.6 Sędziowie stopnia klubowego mający zdawać egzamin na sędziów okręgowych mogą w sezonie przed egzaminem, za zgodą Komisji Sędziowskiej OZN/ZW, pełnić funkcje również przewidziane dla sędziów okręgowych. Podobnie sędziowie okręgowi mający zdawać egzamin na sędziów związkowych, mogą za zgodą KS OZN/ZW pełnić funkcje zastrzeżone dla sędziów związkowych.
- 284.7 Wnioski o dopuszczenie do egzaminu na wyższy stopień winny składać Komisje Sędziowskie OZN/ZW do WS PZN, wraz z dowodami spełnienia wymaganych warunków do awansu.

285 Upoważnienie do sędziowania.

- 285.1 **Sędziowie kandydaci** mogą pełnić wszystkie funkcje na zawodach klubowych, oraz na zawodach szkolnych itp. pod warunkiem, że kierownikiem zawodów będzie sędzia przynajmniej w stopniu sędziego klubowego. Poza tym mogą pełnić funkcje pomocnicze na zawodach przeprowadzonych w skali okręgu.

- 285.2 **Sędziowie klubowi** licencjonowani mogą na zawodach organizowanych w skali okręgu, pełnić wszystkie funkcje z wyjątkiem kierownika zawodów, kierownika pomiaru czasu i obliczeń.
- 285.3 **Sędziowie okręgowi** licencjonowani mogą pełnić na wszystkich zawodach w kraju wszystkie funkcje, z wyjątkiem zastrzeżonych dla sędziów związkowych, jak i wymagających posiadania specjalizacji.
- 285.4 **Sędziowie związkowi** licencjonowani mogą pełnić wszystkie funkcje na zawodach w kraju. Na zawodach centralnych sędziowie związkowi mogą pełnić wszystkie funkcje z wyjątkiem funkcji wymagających posiadania specjalizacji.
- 285.5 **Sędziowie międzynarodowi** licencjonowani mają wszystkie uprawnienia przyznane sędziom związkowym a ponadto tylko oni mogą pełnić wszystkie funkcje kierownicze na zawodach międzynarodowych w kraju.

286 Specjalizacje

- 286.1 Posiadanie specjalizacji jest wymagane do pełnienia funkcji:
- sędziego orzekającego („O”),
 - ustawiacza w konkurencjach zjazdowych („U1”).
 - ustawiacza w konkurencjach zjazdowych w zawodach powszechnych („U2”).
 - delegata technicznego („DT”) do biegów, skoków, KN, zjazdów, snowboardu
 - kierownika biura zawodów („BZ”).
 - kierownika zawodów („KZ”).
 - snowboard zjazdy („SNZ”).
 - snowboard freestyle („SNF”).
- 286.2 Specjalizację uzyskuje się w wyniku ukończenia przeszkolenia z wynikiem pozytywnym.
- 286.3 O specjalizacje mogą się ubiegać:

- a. sędziowie co najmniej stopnia klubowego z dwuletnim stażem, aktywni, z dużym doświadczeniem w danym kierunku na sędziego orzekającego („O”) i ustawiacza na imprezach powszechnych („U2”).
 - b. sędziowie co najmniej okręgowi, doświadczeni specjaliści na delegata technicznego oraz kierownika biur zawodów („BZ”).
 - c. aktualni trenerzy, posiadający uprawnienia sędziego co najmniej stopnia klubowego na ustawiacza w konkurencjach zjazdowych („U1”).
 - d. doświadczeni sędziowie stopnia co najmniej okręgowego na kierownika zawodów („KZ”)
- 286.4 Sędziom orzekającym, którzy w sezonie orzekali przynajmniej przez dwa dni, KS PZN przedłuża ważność specjalizacji na wniosek przewodniczącego Komisji Sędziowskiej OZN/ZW, jak długo nie ulegną zmianie przepisy o orzekaniu.
- 286.5 Kandydat na delegata technicznego, po ukończeniu szkolenia teoretycznego zakończonego egzaminem odbywa praktykę pod nadzorem wyznaczonego DT (minimum 5 zawodów w ciągu dwóch po sobie następujących sezonów). Po ukończeniu praktyki pod nadzorem DT i przy jego pozytywnej opinii zostaje mianowany DT. Kandydat na DT może mieć najwyżej 40 lat.
- 286.5.1 DT mają obowiązek uczestniczyć w corocznych obowiązkowych seminariach.
- 286.6 Ważność nadanej specjalizacji trwa 3 lata. Przedłużenie następuje na wniosek przewodniczącego Komisji Sędziowskiej OZN/ZW.
- 286.7 **W skali międzynarodowej** uzyskuje się specjalizację:
- a. w orzekaniu stylu skoków, na podstawie zdania egzaminu na seminarium FIS – uzyskanie tytułu sędziego orzekającego FIS

- b. delegata technicznego FIS w biegach, skokach, kombinacji norweskiej, zjazdach i snowboardzie na podstawie udziału w szkoleniu na seminarium FIS, zdaniu egzaminu, odbyciu praktyki a następnie unifikowaniu uprawnień FIS.
 - c. w ustawianiu tras zjazdowych – na podstawie przeszkolenia FIS
- 286.8 Wydział Sędziowski nadaje wszystkie specjalizacje krajowe i potwierdza specjalizacje międzynarodowe.

287 Egzaminy i kursy.

Wszystkie kursy muszą trwać minimum 2 dni!

- 287.1 Kandydaci na sędziów kandydatów przy egzaminie winni wykazać się znajomością:
- a. całości Narciarskiego Regulaminu Sportowego (NRS).
 - b. Regulaminu Sędziów Narciarskich
 - c. organizacji zawodów narciarskich
 - d. obliczenia wyników i punktów w konkurencjach narciarskich
 - e. historii organizacji narciarstwa w Polsce i na świecie
 - f. elementów wytycznych sportowych PZN – dotyczących Wydziału Sędziowskiego oraz przepisów narciarskich.
- 287.2 Kandydaci na sędziów klubowych winni spełniać warunki artykułu 284.3.b i wziąć udział w seminarium sędziowskim.
- 287.3 Kandydaci na sędziów okręgowych powinni spełniać wymagania artykułu 284. 3.c i ponadto znać m.in.:
- a. szczegółowo NRS, zasadnicze dane o budowie tras i skoczni
 - b. dokładne obliczenia m.in.: FIS i POL punktów i klas sportowych
 - c. wytyczne sportowe PZN – całość
- 287.4 Kandydaci na sędziów związkowych powinni spełniać wymagania artykułu 284.3 d i ponadto znać m.in.:

- a. szczegółowo NRS i wszystkie obliczenia
 - b. historię narciarstwa światowego i organizację FIS
 - c. regulaminy Pucharów FIS/PZN.
 - d. dokładna znajomość biura zawodów i biura obliczeń
- 287.5 Kandydaci na sędziów międzynarodowych powinni odpowiadać warunkom przedstawionym w artykule 284.3 e oraz wziąć udział w kursie zakończonym egzaminem.
- 287.6 Program kursów i egzaminów sędziowskich ustala Wydział Sędziowski PZN.
- 287.7 Do prowadzenia wykładów na kursach mają prawo sędziowie specjaliści w danej dziedzinie i konkurencji, powinni przez Wydział Sędziowski, Komisję Sędziowską, Komisje Delegatów Technicznych lub Komisje Sędziowską OZN/ZW odpowiednio do stopnia kursu. Na kursach podstawowych i seminariach kierownikiem musi być Przewodniczący Komisji Sędziowskiej OZN/ZW lub osoba przez niego upoważniona.

288 Komisje egzaminacyjne.

- 288.1 Do egzaminów na sędziów kandydatów – komisję wyznacza KS OZN/ZW spośród sędziów specjalistów w danej dziedzinie i konkurencji.
- 288.2 Do egzaminów na sędziów okręgowych – komisję wyznacza Komisja Sędziowska OZN/ZW, a przewodniczącego wyznacza Komisja Sędziowska PZN.
- 288.3 Do egzaminów na sędziów związkowych i międzynarodowych komisję wyznacza Wydział Sędziowski PZN.

289 Ewidencja sędziów, licencje.

- 289.1 Każdy sędzia musi uzyskać licencję sędziowską (od stopnia sędziego klubowego).
- 289.2 Warunkiem uzyskania licencji jest udział w seminarium licencyjnym i złożenie przez sędziego odpowiedniego wniosku.

- 289.3 Sędzia otrzymuje licencję sędziowską wraz z numerem.
- 289.4 Ważność licencji sędziowskiej przedłuża się co roku po odbyciu seminarium i wykupieniu znaczka.
- 289.5 Wydział Sędziowski nadaje licencję sędziowskie.
- 289.6 Wydział Sędziowski prowadzi centralną ewidencję sędziów licencjonowanych.
- 289.7 Komisje OZN/ZW prowadzą ewidencję swoich sędziów oraz ewentualnie przebieg ich pracy.
- 289.8 Komisje OZN/ZW dokonują aktualizacji list sędziowskich i przesyłają informację co roku do Wydziału Sędziowskiego PZN.
- 289.9 Wydział Sędziowski PZN sporządza okresowo centralną listę sędziów.

290 Prawa sędziego

Sędzia narciarski licencjonowany ma prawo do

- a. zwrotu kosztów podróży, diet, wynagrodzenia sędziowskiego zgodnie z przepisami obowiązującymi w PZN i ogłoszonymi w wytycznych sportowych
- b. noszenia odznaki oraz opaski sędziowskiej w czasie pełnienia funkcji sędziowskiej
- c. DT do ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej na zawodach – przez KO zawodów

291 Obowiązki sędziego.

Do obowiązków sędziego narciarskiego należą:

- a. gruntowna znajomość i przestrzeganie przepisów NRS na zawodach w kraju oraz znajomości wytycznych sportowych PZN.
- b. pełnienie funkcji sędziego, organizatora, względnie obserwatora zawodów narciarskich, po otrzymaniu powołania z Wydziału Sędziowskiego.
- c. przestrzeganie etyki sportowej

- d. branie udziału w corocznych seminariach, kursach, odprawach sędziowskich organizowanych przez WS PZN lub KS OZN/ZW.
- e. podporządkowanie się decyzjom kierownictwa zawodów
- f. sporządzanie wymaganych sprawozdań z zawodów (SG i DT)
- g. wykazywanie aktywności sędziowskiej i organizacyjnej na terenie swojego okręgu
- h. rejestrowanie się w Komisji Sędziowskiej OZN/ZW (zmiany adresów, telefonów i in.)
- i. stawianie się na wezwanie Wydziału Sędziowskiego PZN, OZN/ZW do egzaminu weryfikacyjnego.
- j. realizowanie zadań dodatkowych wynikających z postanowień NRS czy specjalnych wytycznych w przypadku powierzania funkcji kierowniczych, rozjemcy itp.
- k. udział w corocznych seminariach jest warunkiem przedłużenia ważności licencji sędziowskiej.

292 Wyznaczanie i powoływanie sędziów.

- 292.1 Wydział Sędziowski PZN wyznacza i powołuje DT, as DT, Sędziów orzekających, rozjemców, technicznych na zawody umieszczone w centralnym kalendarzu imprez PZN.
- 292.1.1 DT i SG w snowboardzie na zawody centralne wyznacza i powołuje przewodniczący KS Snowboardu PZN.
- 292.2 Komisje Sędziowskie OZN/ZW wyznaczają i powołują pozostałych sędziów na zawody organizowane na ich terenie (wyjątek paragraf 292.1).
- 292.3 Organizatorzy zawodów narciarskich obowiązani są do zwracania się do właściwej Komisji Sędziowskiej z prośbą o wyznaczenie sędziów na zawody, podając termin, program zawodów, miejsce i termin stawiania się sędziów, ilość sędziów.

- 292.4 Komisje Sędziowskie powinny wyciągnąć konsekwencje dyscyplinarne w stosunku do sędziów, którzy mimo otrzymania powołania i potwierdzenia swojej obecności nie stawili się do sędziowania bez usprawiedliwienia.
- 292.5 Nie można być równocześnie sędzią i kierownikiem lub trenerem drużyny na zawodach centralnych i Mistrzostwach OZN/ZW.

293 Kary

- 293.1 Prawo nakładania kar przysługuje Komisjom Sędziowskim zgodnie z Regulaminem Sędziów.
- 293.2 Sędzia, który zmienia umyślnie faktycznie uzyskany wynik, będzie zdyskwalifikowany.
- 293.3 Skreśleń sędziów dokonują Komisje Sędziowskie, w których są oni zarejestrowani.
- 293.4 Mogą być nakładane następujące kary:
- uwaga ustna
 - uwaga na piśmie
 - okresowe zawieszenie w prawach sędziego
 - dyskwalifikacja
 - skreślenie z listy sędziów

294 Spory

- 294.1 Sprawy sporne między sędziami rozstrzygają Komisje Sędziowskie, które ustalają arbitra podejmującego próbę pogodzenia stron.
- 294.2 W przypadku niedoprowadzenia do ugody, sprawę przekazują do rozstrzygnięcia WS PZN.

295 Wydawanie licencji sędziowskich i zaświadczeń.

- 295.1 Wydział Sędziowski PZN wydaje licencje sędziowskie wszystkich stopni.
- 295.2 Komisje sędziowskie OZN/ZW wydają zaświadczenia dla sędziów kandydatów potwierdzające zdanie egzaminu teoretycznego (z ważnością na dwa lata).

296 Skreślenie z listy sędziów.

- 296.1 Sędzią narciarskim przestaje być:
- kto zgłosi rezygnację z funkcji sędziego
 - kto nie spełnia obowiązków określonych artykułem 291
 - sędzia kandydat, który w przeciągu dwóch lat nie został sędzią klubowym
 - sędzia zdyskwalifikowany
 - sędzia, który bez uzasadnienia pisemnego nie uczestniczy w dwóch po sobie następujących seminariach
- 296.2 Sędzia przewidujący niemożność pełnienia funkcji sędziowskiej przez co najmniej dwa sezony powinien się ubiegać o urlopowanie.
- 296.3 Sędzia skreślony z listy sędziów w myśl postanowień artykułu 296.1a, b, c może ubiegać się o wprowadzenie ponownie na listę sędziów. Decyzję wydaje ta Komisja Sędziowska, która jest upoważniona do nadawania odnośnego stopnia sędziowskiego. Ponowne wprowadzenie na listę sędziowską musi być uwarunkowane wzięciem udziału w seminarium zakończonym pozytywnym wynikiem egzaminu sprawdzającego.

297 Kontrole i instruktaż.

Członkowie Wydziału Sędziowskiego PZN na podstawie delegacji z PZN a członkowie KS OZN/ZW na podstawie delegacji z OZN/ZW, mają prawo do przeprowadzenia instruktażu i kontroli prowadzenia zawodów, ewidencji sędziów, akcji szkoleniowych. Członkom Komisji Sędziowskich OZN/ZW powyższe uprawnienia przysługują na zawodach do szczebla okręgowego.

298 Różne.

- 298.1 Trenerzy w zakresie swych specjalności mają uprawnienia do pełnienia na zawodach w kraju funkcji ustawiacza w konkurencjach zjazdowych, kierownika tras biegowych i kierownika progu. Do pełnienia wymienionych funkcji należy w pierwszej kolejności powoływać sędziów będących trenerami.

